

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ**

**ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
КЗ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ДУ «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ»**

**МАТЕРІАЛИ
РЕГІОНАЛЬНОЇ МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**ВИКЛИКИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ – СТРАТЕГІЯ
СТАБІЛЬНОСТІ Й ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗАПОРІЖЖЯ 2026

ФОРМУВАННЯ «SOFT SKILLS» У ЛІКАРІВ СТОМАТОЛОГІВ НА ЕТАПІ ІНТЕРНАТУРИ Міщенко О.М., Манухіна О.М.	78
ЦИФРОВА АДАПТАЦІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ ПРИФРОНТОВИХ ТЕРИТОРІЙ: ТЕХНОЛОГІЧНІ НАПРАЦЮВАННЯ ТА ВЕКТОРИ МАЙБУТНЬОГО Нагорний В.В., Нагорна Н.О., Парченко М.В.	81
ДИСТАНЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ТЕЛЕМЕДИЦИНА ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДІАТРІВ В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ Недельська С.М., Самохін І.В., Кряжев О.В., Мазур В.І., Ярцева Д.О., Кляцька Л.І., Федосєєва О.С., Лямцева О.В.	83
МЕТОДОЛОГІЯ ВИКЛАДАННЯ У ЗДМФУ КЛІНІЧНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПРОПЕДЕВТИКА ПЕДІАТРІЇ У ПРИФРОНТОВОМУ РЕГІОНІ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ Пацера М.В.	84
РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ САЙТУ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ БІОСТАТИСТИКИ ТА МЕТОДИ СТАТИСТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ» ЯК СКЛАДОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНО- ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ Пишнограєв Ю.М., Строїтелева Н.І.	86
МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ БІОСТАТИСТИКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ Пишнограєв Ю.М., Строїтелева Н.І.	89
ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОЗВІТІВ У ПРОЦЕСІ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ Підкова В.Я.	91
ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ В УМОВАХ ХРОНІЧНОГО СТРЕСУ: ВПЛИВ НА КОГНІТИВНІ ФУНКЦІЇ ТА КЛІНІЧНЕ МИСЛЕННЯ Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.	94
КЛІНІЧНО-ОРІЄНТОВАНА ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА В УМОВАХ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ: ВИКЛИКИ, АДАПТАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ, РЕЗУЛЬТАТИ Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мочоний В.О.	97
ЗБЕРЕЖЕННЯ КОНТИНГЕНТУ ЗДОБУВАЧІВ ЯК ПРОВІДНИЙ ПРИНЦИП РОБОТИ ДЕКАНАТУ Полковніков Ю.Ф., Звягіна Г.О., Земляний Я.В., Потоцька О.І.	101
ВІРТУАЛЬНІ ЛАБОРАТОРІЇ ТА ІN SILICO ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНОМУ ПРАКТИКУМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ Риженко В.П., Алієв А.Т.	104
ЕКОСИСТЕМА MICROSOFT 365 ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАБІЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗВО ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ Риженко В.П., Дмитрієв В.С.	106
ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ КРОК НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПРОГРАМИ ANKI Рижов О.А.	108
ЗНАЧЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПРИФРОНТОВОГО РЕГІОНУ Сердюк Д.Г.	111

- підвищити ефективність самостійної роботи аспірантів;
- оптимізувати організацію дистанційного та змішаного навчання;
- підвищити якість підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розроблений електронний ресурс [3] може бути рекомендований для використання при викладанні дисциплін, що мають значний обсяг навчально-методичних матеріалів та потребують активного використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биков В.Ю. Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України. Матеріали методологічного семінару НАПН України “Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку». 4 квітня 2019 р. / За ред. В.Г. Кременя, О.І. Ляшенка. К, 2019. С.20-26. Морзе Н. В., Кочарян А. Б. Інформаційно-комунікаційні технології у вищій школі. – Київ: Університет «Україна», 2020.
2. Triola M. F. Biostatistics for the Biological and Health Sciences. – Pearson Education Limited, 2023. – 78p.
3. BioStat: [вебсайт] – URL:<https://zsmu.sharepoint.com/sites/BioStat> (дата звернення: 03.04.2026)

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ БІОСТАТИСТИКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ У МЕДИЧНИХ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

Пишнограєв Ю.М.,
доцент каф. медичної та фармацевтичної інформатики і НТ ЗДМФУ,
Строїтелева Н.І.,
доцент каф. медичної та фармацевтичної інформатики і НТ ЗДМФУ

Ключові слова: біостатистика, статистичне моделювання, статистичні критерії, нормальний розподіл, кореляція, регресія, дискримінантний аналіз.

Сучасна парадигма вищої медичної освіти вимагає від молодих науковців не лише глибоких клінічних знань, а й високої цифрової та аналітичної компетентності. Біостатистика стає мовою, якою розмовляє доказова медицина [1]. Проте викладання цієї дисципліни для аспірантів 2-го року навчання стикається з викликом: як перетворити складний математичний апарат на прикладний інструмент наукового дослідження. Авторами запропоновано

модель інтегрованого навчання, що поєднує теоретичну статистику з практичним використанням MS Excel.

Однією з головних методичних проблем дисципліни «Основи біостатистики та методи статистичного моделювання» є невміння обрати адекватний метод аналізу. У нашому підході ми зміщуємо акцент із ручного розрахунку на алгоритмізацію вибору. Аспірант має чітко розрізняти завдання порівняння груп, виявлення взаємозв'язків (кореляція) та прогнозування (регресія).

Ключовим етапом є навчання ідентифікації типу даних (кількісні, номінальні, рангові) та перевірки на нормальність розподілу. Саме від цього залежить перехід до параметричних (t-критерій Стьюдента, ANOVA) або непараметричних методів (Манна-Уїтні, Вілкоксона).

Для медичних та фармацевтичних спеціальностей використання спеціалізованих пакетів (SPSS або R) іноді є надмірним або важкодоступним. Автори пропонують використання MS Excel в якості доступного аналітичного середовища. Аргументи щодо доцільності використання надбудови «Data Analysis» у Microsoft Excel як базового інструменту є наступними:

1. Пакет є інтегрованим у стандартне програмне забезпечення, що використовується в університетах та лікарнях.

2. Можливість швидкої візуалізації даних через гистограми та полігони частот безпосередньо в процесі розрахунків.

3. Використання функцій T.TEST, F.TEST та інструментів регресійного аналізу дозволяє аспірантам зосередитися на інтерпретації значень ймовірності p-value, а не на механічних обчисленнях.

Для дисертаційних досліджень рівня PhD простого порівняння двох середніх зазвичай недостатньо. Методичний підхід передбачає обов'язкове опанування складніших методів. Кореляційно-регресійний аналіз дозволяє не просто наявності зв'язку, а й побудувати прогностичні моделі. Дискримінантний аналіз навчає аспірантів методам класифікації об'єктів, що є основою для створення систем підтримки прийняття клінічних рішень та диференціальної діагностики.

У медико-біологічних дослідженнях ми часто маємо справу з невеликими групами пацієнтів або специфічними показниками, тому методична новація запропонованої моделі викладання біостатистики полягає у розширеному викладанні непараметричної статистики.

Методика викладання дисципліни «Основи біостатистики та методи статистичного моделювання» базується на використанні реальних (або наближених до реальних) медичних кейсів. Замість абстрактних цифр

аспіранти працюють із показниками артеріального тиску, концентрації діючих речовин у плазмі крові та іншими конкретними даними.

Впровадження структурованого практикуму, що базується на поєднанні статистичної теорії та ІТ-інструментарію, дозволяє підвищити якість біостатистичної обробки результатів дисертаційних робіт, зменшити кількість помилок при виборі статистичного критерію, що часто є критичним зауваженням при рецензуванні статей у міжнародних виданнях (Scopus/WoS), сформувавши у майбутніх докторів філософії навички критичного оцінювання наукової літератури. Також автори вважають, що доцільно впроваджувати подібні практикуми не лише для аспірантів, а й як елемент підвищення кваліфікації викладачів клінічних кафедр для стандартизації наукових підходів у межах університету.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антомонов М.Ю. Математичне оброблення та аналіз медико-біологічних даних. 3-тє вид. – К.: 2026. – 450с.

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОЗВІТІВ У ПРОЦЕСІ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ

Підкова В.Я.

доцент кафедри пропедевтики дитячих хвороб ЗДМФУ

Ключові слова: клінічна кафедра, онлайн-навчання, практичні навички, відеозвіти, медична освіта, педіатрія, дистанційні технології.

Сучасні трансформації системи вищої медичної освіти [1, с.27], зумовлені як глобальною цифровізацією, так і специфічними умовами функціонування закладів освіти у прифронтових регіонах, актуалізують необхідність пошуку ефективних моделей організації освітнього процесу. В умовах обмеженого доступу до клінічних баз, ризиків для безпеки учасників освітнього процесу та нестабільності навчального середовища особливого значення набуло впровадження дистанційних і змішаних форм навчання. На клінічних кафедрах медичних закладів вищої освіти ключовою складовою підготовки є формування практичних навичок. Зокрема, на кафедрі пропедевтики дитячих хвороб студенти оволодівають базовими методами обстеження дитини, що є фундаментом подальшого клінічного навчання. Водночас саме ці навички найважче адаптувати до дистанційного формату. У зв'язку з цим виникає